

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МОТИВАЦІЙНОЇ СПРЯМОВАННОСТІ ІЗ СМИСЛО-ЖИТТЄВИМИ ОРІЄНТАЦІЯМИ ТА БАЖАННЯМ СХВАЛЕННЯ У ОСІБ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ

В епоху технологічного прогресу існує безліч способів здобути інформацію. Люди, захоплені такою легкістю та швидкістю отримання бажаного, все частіше не відчують потреби за допомогою власних зусиль здійснювати окремі види діяльності. У такому суспільстві зростає нове покоління, яке все менше переживає внутрішній інтерес, бажання, потяг до діяльності і все більше орієнтується на зовнішні фактори, що в свою чергу, перелаштовує сенси та життєві орієнтації людей, націленість їх на досягнення соціального схвалення. Актуальність даного дослідження полягає в недостатній вивченості феноменів внутрішньої та зовнішньої мотивації, їх взаємозв'язку з особистісними факторами.

Внутрішня мотивація характеризується тим, що детермінанти діяльності породжуються всередині індивіда, він сам являється джерелом мотивації, коли активна діяльність доставляє задоволення, цікавить та являється цінною. Зовнішня мотивація проявляється в тому, що діяльність являється засобом досягнення зовнішніх цілей, наприклад заради винагороди, похвали, визнання.

Метою даного дослідження було дослідити специфіку мотиваційної спрямованості у осіб юнацького віку, а саме, її взаємозв'язок із смисло-життєвими орієнтаціями та бажанням схвалення. Гіпотеза нашого дослідження полягала в наступному: чим вище рівень внутрішньої мотивації та смисло-життєвих орієнтацій, тим нижче рівень самооцінки мотивації схвалення.

Методологічною базою дослідження слугували теоретичні та емпіричні методи. Були використані психодіагностичні методики: «Смисло-життєві орієнтації» Д. О. Леонтьєва [2], методика «Самооцінка мотивації схвалення» Марлоу-Крауна в адаптації Ю. Л. Ханіна [3] та тест «Шкала академічної мотивація» Т. О. Гордєєвої, О. А. Сичова і

Е. М. Осіна [1] та кореляційний аналіз. Вибірка складалась із 40 досліджуваних, із них 24 дівчат та 16 хлопців віком від 20 до 22 років.

Результати кореляційного аналізу за показниками смисло-життєвих орієнтацій, мотиваційної спрямованості та бажання схвалення не виявив значущого зв'язку. В результаті якісної та кількісної обробки даних, експериментальна гіпотеза не підтвердилась, не було виявлено залежності між мотиваційною спрямованістю та смисло-життєвими орієнтаціями досліджуваних. Але спостерігаються окремі зв'язки показників самооцінки мотивації схвалення з амотивацією ($r = 0,349$; $p < 0,05$). Амотивація характеризується відсутністю інтересу, осмисленості навчальної діяльності, що в свою чергу, пов'язано з потребою у схваленні з боку інших людей. Тобто, можна зробити висновок, що чим більше присутнє схвалення, тим інтерес та осмисленість діяльності будуть вищими, що на пряму характеризує переважання зовнішньої мотивації у досліджуваних.

Подальші дослідження мотиваційної спрямованості є досить актуальними, так як існують протиріччя в розумінні даного феномену. Проблемі мотивації приділяється велика увага як у вітчизняній, так і в зарубіжній науці. Сьогодні немає єдиних поглядів щодо даної проблеми. Методологічні орієнтири і світоглядна позиція вчених виступають як підстави, що лежать в основі її осмислення.

Список використаних джерел

1. Гордеева Т. О. Опросник «Шкалы академической мотивации» / Т. О. Гордеева, О. А. Сычев, Е. Н. Осин. // Психологический журнал. – 2014. – №4. – С. 96–107.
2. Леонтьев Д. А. Тест смысловых ориентаций (СЖО) / Д. А. Леонтьев. – М.: Смысл, 2000. – 18 с. – (2-е изд.).
3. Столяренко Л. Д. Основы психологии. Практикум / Л. Д. Столяренко. – Ростов н/Д.: Феникс, 1999. – С. 429-430.